

EYUP GANIÇ'İN TUTUKLANMASI: BOSNA SAVAŞINI HATIRLAMAK

Erhan TÜRBEDAR

Blog No: 22
10.03.2010

11 Mart 2010

Erhan Türbedar,

TEPAV Dış Politika Analisti

Bosna-Hersek'in eski cumhurbaşkanı yardımcılarında Eyup Ganiç'in Belgrad'ın isteği üzerine Londrada tutuklanmış olması büyük tepkilere neden oldu. Bosna savaşını yakından izlemiş olanlar, genel olarak Ganiç'in masum olduğu ve kendisine yöneltilen suçlamaların hukuki zemine oturmadığı görüşünde uzlaşıyor. Bu yüzden, Ganiçi tutuklatan Belgrad'ın ne yapmaya çalıştığı soruları soruluyor. 1990'lı yıllarda Balkanlarda yaşanan savaşlar üzerine farklı tarafların farklı gerçekleri vardır.

Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesindeki duruşmalardan Balkanlardaki savaşlar üzerine kanıtlanmış gerçekler henüz ortaya çıkarılmadan, bölge ülkelerinin yöneticileri kendi çıkarlarının gerektirdiği gerçekleri üretmiş ve bunu halklarına kesin gerçek olarak kabul ettirmiştir. 1990'lı yılların ilk yarısında Hırvatistan ve Bosna-Hersek'in toprak bütünlüklerine ciddi zarar vermeye kalkışan Sırbistandaki Slobodan Milošević rejimi, işlediği suçları örtbas etmek için tekeli altında tuttuğu medya kaynakları sayesinde yılarca Sırp halkını yalanlarla oyaladı. Bu nedenden dolayı günümüzde bile Sırp'ların çoğu hem Hırvatistan hem de Bosna-Hersek'teki savaşta Sırp'ların özgürlükleri için mücadele ettiklerine, bir çeşit kurtuluş savaşı yürüttüklerine inanıyor. Bu yüzden, çocuk ve kadınları bile öldüren Radovan Karadžić ve Ratko Mladić gibi şahıslar Sırp'lar tarafından milli kahraman olarak algılanabiliyor. Milošević rejimi Bosna savaşına ilişkin yürüttüğü propaganda çerçevesinde, saldırgan kişiler ile ülkelerini savunan Boşnaklar arasındaki

sınırları sürekli bulanıklaştırmaya çalıştı.

Bir başka ifadeyle Belgrad bilinçli bir şekilde saldırganlarla kurbanları aynı kefedede göstermeye çalıştı. Eyup Ganiçin Londrada tutuklanmasına neden olan iddianame de, Miloşeviç rejimi döneminde, Bosna savaşıyla ilgili gerçekleri çarpıtmak maksadıyla hazırlanmıştır. Bugün Sırbistanda var olan demokratik yönetimin Ganiç dosyasını canlı tutuyor olması ise, Belgradın 1990lı yıllarda Bosnada yaşananlara karşı bakışının çok fazla değişmediğini gösteriyor. Eyup Ganiçe yöneltilen suçlamalar, 3 Mayıs 1992 yılında yaşanan bir olayla ilgilidir. O tarihten bir gün önce Belgradın mülkiyeti altında olan tanklar Saraybosna sokaklarında korku saçmış ve çatışmaların yaşanmasına neden olmuştu. 2 Mayıs 3 Mayısı bağlayan gece boyunca ise Saraybosna tarihinin en büyük saldırılarından birini yaşadı. Şehirdeki birçok bina bombalanmış, sivil kayıplar verilmişti. O günlerde Sırp lar Saraybosnayı birkaç gün içinde kontrolü altına alabileceklerine inanıyordu. Ancak, Boşnaklar beklenmeyen şekilde direniş gösterince, bir zamanlar ortak ordu olan Yugoslavya Ordusunun Saraybosnadaki birliğinin geri çekilmesi zorunluluğu ortaya çıktı. Bu konuda geliştirilen strateji çerçevesinde, söz konusu birliğin geri çekilmeye başlamasından birkaç saat önce, Yugoslavya Ordusu mensupları, Lizbondaki barış görüşmelerinden geri dönen Bosna-Hersek Cumhurbaşkanı Aliya İzetbegoviçi Saraybosna havalimanında rehin aldı. Bunun üzerine Eyup Ganiç vekâletten cumhurbaşkanlık koltuğuna oturdu.

İzetbegoviçin serbest bırakılmasını Sırp larla müzakere eden Ganiç oldu. Yugoslavya Ordusunun Saraybosnadaki birliğinin serbest geri çekilmesinin sağlanması koşuluyla, Sırp lar İzetbegoviçi serbest bırakmaya razı olmuştu. Ancak, tanıkların ifadelerine göre, Saraybosna yönetimi ile Yugoslavya Ordusu arasında varılan anlaşmayla ilgili sokaktaki silahlı Boşnaklar tam haberdar değildi. Bunun neticesinde 3 Mayıs 1992de geri çekilmeye çalışan Yugoslavya Ordusu konvoyuna Saraybosnanın Dobrovolyačka caddesinde bir saldırı düzenlendi.

Sırp iddialarına göre bu olayda 40 civarında Sırp askeri öldürüldü, bir kısmı da yaralandı. Belgrad, Dobrovolyačka olayından dolayı Eyup Ganiçi ve birçok diğer üst düzey Bosnalı yöneticiyi suçladı. Suçlunun etnik ve dini kimliği yoktur. Bu yüzden eski Yugoslavya topraklarında işlenen bütün suçların yargılanması gerekiyor. Ancak, Dobrovolyačka caddesinde yaşanan olay, resmin tamamına yerleştirilerek değerlendirmelidir. Konunun bütününe bakmadan, sadece 40 askerin öldürüldüğü ana odaklanmak, Sırp ların Bosnada işlediği suçları, Boşnakların bazı eylemleriyle eşitlemeye çalışan Miloşeviç rejiminin bu yöndeki propagandasını sürdürmekten başka bir şey değildir. Hırvatistanın eski Cumhurbaşkanı Styepan Mesiçe göre, 1990lı yıllarda Balkanlarda Sırp ların işlediği suçları önemsizleştirmeye çalışan Sırbistandaki çevreler hala çok güçlüdür. Belgradda faaliyet yapan İnsancıl Hukuk Vakfının Başkanı Nataša Kandiçin belirttiği gibi, Sırbistan eski Yugoslavya coğrafyasında işlenen suçların kovuşturmasında katkı sağlamak istiyorsa, kendi topraklarında serbest gezen eli kanlı şahısların peşine gitmekle işe koyulabilir.

About the author:

To cite this article: Erhan TÜRBEDAR. 2026. "EYUP GANIÇ İKİ TUTUKLANMASI: BOSNA SAVAŞINI HATIRLAMAK." Center For Eurasian Studies (AVİM), Blog No.2010 / 22. March 10. Accessed July 09, 2026. <https://www.avim.org.tr/public/index.php/Blog/EYUP-GANIC-IN-TUTUKLANMASI-BOSNA-SAVASINI-HATIRLAMAK>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır